

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségébe tartozó egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk ..... fejében kapják .....

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“-NEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11–13. Telefon: József 6–70

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel ..... kérjük is .....

Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

A földművelésügyi miniszter a budapesti rendőrfőkapitányhoz.

2333/1913.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 1913. évi október hó 16-án 105823. szám alatt a következő elismerő iratot intézte dr. Boda Dezső budapesti rendőrfőkapitányhoz:

Az Országos Állatvédő Egyesület felterjesztéséből örömmel értesültem arról, hogy az egyesület tagjai sorából az önként vállalkozókat, az egyesület külön „megbízottjai“-ként oly misszióval látja el, hogy a székesfővárosi helyi állatvédelem körül az államrendőrségnek kezére járjanak.

Ugyancsak az egyesület felterjesztéseiből értesültem arról is, hogy Méltóságod a „megbízottak“ ezen intézményének megalakítása, szervezése és életbeléptetése körül az egyesületnek hathatós segédkezet nyújtott.

Miután részemről is azon nézeten vagyok, hogy helyi állatvédelemre irányuló hatósági intézkedések csak abban az esetben lehetnek teljesen eredményesek, ha azokat a közönség minél nagyobb mértékben támogatja, Méltóságodnak a helyi állatvédelem érdekében az egyesület törekvéseivel szemben tanúsított előzékenységeért, készségeért teljes elismerésemet fejezem ki.

Fogadja Méltóságod tiszteletem őszinte nyilvánítását. Báró Ghillányi Imre s. k.

Éz alkalommal a miniszter úr egyesületünknek is köszönetet mondott. Az O. Á. V. E. elnöksége mind a két elismerő iratot megköszönte.

Kérelem az Országos Állatvédő Egyesület megbízottjaihoz.

2465/1913.

Igen tisztelt Uram!

A zord téli idő közeledtével ismét nagyobb tér nyílik arra, hogy a megbízott urak elvállalt humánus és állatbarát működésüket kifejtsek.

Egyesületünk az államrendőrség főkapitányához úgy, mint a múlt években, ezúttal is megkereséssel fordult, melyben a főkapitány úr figyelmét és jóakarátát kéri ki, a lókinzások megakadályozása érdekében.

Ennek a megkeresésnek szövegét közlőnyünk jövő számában közöljük.

Szíveskedjenek az utcákon és köztéren felmerülő állatkínzások lehető megakadályozása, túlterhelések esetén elfogatatok nyerése, az elesett állatok felszolgáltatása és gyors elszállítása érdekében tapintattal párosult eréllyel közbelépni.

Az államrendőrség közegeinek támogatására a megbízott urak annál inkább számíthatnak, mert e részben eddig nem volt okunk panasza és az államrendőrség főkapitánya legújabbán is, f. évi október 11-én 10737/1913. szám alatt egyesületünkhöz intézett iratában szíves volt bennünket biztosítani arról, hogy

„az egyesület nemes intencióit a vezetése alatt álló budapesti m. kir. államrendőrség minden tagja tiszteletben tartja és az egyesület tagjait nemes munkájukban a jövőben is mindenkor készséggel támogatni fogja“.

Emellett az államrendőrség főkapitányának közlőnyünk októberi számában megjelent rendeletére utalunk, melyben a ker. kapitányságok és a rendőrpáncsnokság figyelmét a megbízottak intézményére felhívta, hogy „utasítsák közegeiket arra, hogy a megbízottakat működésükben hathatósan támogassák és az eljárásuk közben felmerülő nehézségeket a lehetőség szerint elhárítani törekedjenek“.

A téli időszak beállta előtt bátrak leszünk a megbízott urakat később megállapítandó időben értekezletre kérni, hogy ott észrevételeiket és óhajtaikat kifejezhessék.

Kérjük a megbízott urakat, hogy közlőnyünket szíves figyelmükre méltassák, amennyiben ennek az útján óhajtunk a megbízott urakkal állandó érintkezést fentartani.

A megbízott urakhoz még egy igen nagy kérésel fordulunk.

Helyi állatvédelmünknek a szükséglethez képest való fejlesztése igen sok akadály között leginkább abba ütközik, hogy anyagi eszközeink elégtelenek. Nem alkalmazhatunk, ahogy szeretnők, az utcákon mozgó több felvigyázót, nem láthatjuk el az utcákat és építkezéseket figyelmeztető falitáblákkal, nem szerezhetünk mentőkocsikat elesett állatok számára stb.

Ezért arra kérjük a megbízott urakat, kegyeskedjenek ügyünknek minél több barátot, egyesületünknek minél több pártolót szerezni azáltal, hogy az állatvé-

delem ügyét teljes melegséggel felkarolják, ismerőseik és barátaik körében híveket toborznak annak az ügynek, melynek támogatására a megbízott urak nemes önzetlenséggel és előkelő gondolkodással vállalkoztak.
Budapest, 1913 november 8.

Az „Országos Állatvédő Egyesület” pecsétje.

Fodor Árpád s. k.,
áll. főgimn. tanár, főtítkár.

marosi Máday Izidor s. k.,
ny. min. tanácsos, elnök.

Felterjesztésünk a földművelésügyi miniszterhez természetvédő területek érdekében.

2235/1913.

Nagyméltóságú Báró, Miniszter Úr!

Egyesületünk az állatvédelem cégére alatt alakult és ennek érdekében működik.

Az idő folyamán kialakult az a meggyőződésünk, hogy az állatok általános védelme egyoldalulag nem érhető el, hanem csak akkor, ha a társadalom minden rétegében a természet világának egésze iránt minél erősebb érzéket, rokonszenvet és szeretetet sikerül keltenünk. Ez a meggyőződésünk arra vezetett bennünket, hogy egyesületünk tevékenységének súlypontját a természetvilág ismertetésére és megkedveltetésére helyezzük.

Ezt a célzatunkat — némi elégtétellel mondhatjuk — ez utóbbi évtizedben annyiban sikerült megközelítenünk, hogy Gyermekeknaptárunk terjesztésével, a madarak és fák napja ünneplésének fejlesztésével és az Orsz. Ifjúsági Madárvédő Liga szervezésével ma már évenként mintegy 1,700.000 iskolás gyermeket nevelünk természetbarátokká.

Eredményes iskolai akciókkal szemben a felnőttek megnyerésére irányuló munkásságunk, a dolog természetéből folyólag, igen szerény hatású. E célra eszközül csakis állat- és madárvédő egyesületek létesítése, szakfolyóiratunk propagandája, röpiratok és nyomtatványok terjesztése áll rendelkezésünkre.

Jelen tiszteletteljes felterjesztésünk célzata az, hogy Nagyméltóságodhoz mult hó 27-én tartott ülésünk határozatából oly kéréssel járuljunk, melynek terjesztése igen nagy mértékben előmozdíthatná a természetvilág iránt, lehet mondani, az egész társadalom érdeklődését.

Akárhány nagyfontosságú kulturális eszme csak akkor érvényesülhet, iránta a néprétegek csak akkor kelthetők közreműködésre, ha az eszmék a társadalmat irányító illetékes helyről, a kormány köréből részesülnek felkarolásban és terjesztésben.

A nép rétegeinek, a társadalomnak a természetvilágához való visszavezetését az úgynevezett természetvédelemnek az állam és kormány által való erélyes felkarolása hatalmasan előmozdíthatja.

A rohamosan haladó, fel nem tartózkodható kul-

tura által veszélyeztetett természetvilágának védelmére ma már a legtöbb állam oly szükségnek ismeri fel, hogy ezzel a kérdéssel állandóan foglalkozik, és a lehető intézkedéseket veszi foganatba.

Hazánkban is történt ez irányban kezdeményezés, mert Nagyméltóságod egyik hivatalbeli elődje 95.098/I. A. 1. 1908. sz. a. 1909. április hó 14-én kelt, az ország törvényhatóságaihoz intézett körrendeletében a természeti emlékek kimelésére és fenntartására, összeírására és bizottságok alakítására hívta fel a törvényhatóságokat.

Az idézett intézkedés inkább csak a meglévő természeti emlékekre irányította a közfigyelmet, de alig érintette a természetvédelem ama jóval jelentősebb irányát, hogy az ország állat- és növényvilága minden meglévő, vagy volt egyedének fenntartása céljából bizonyos területek mint feltétlenül védő területek létesíttessenek.

Tiszteletteljes kérésünk oda irányul, hogy Nagyméltóságod az idézett és természeti emlékek megóvására irányuló kezdeményezésnek kiegészítéseképpen nagyszabású intézkedéssel kegyes lenne előkészíteni a természetvédő területek, úgynevezett természetvédő parkok létesítését.

Tiszteletteljes kérésünk oda terjedne, hogy Nagyméltóságod a mező- és erdőgazdasági, kertészeti, földtani, földrajzi, természettudományi, állat- és madárvédő egyesületek és intézetek kiküldötteiből egy állandó országos bizottságot volna kegyes alakítani, mely a Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt álló, valamint a többi illetékes miniszteriumok képviselőinek vezetése mellett működne és a szükséges, illetőleg létesíthető természetvédő területek iránt javaslatokat tenne, azok kezelési módját megállapítaná és ellenőrizné.

E kérésünk támogatására bátrak vagyunk utalni arra a körülményre, hogy a svájci kormány a természetvédelem kérdését immár nemzetközi értekezés, esetleg egyezmény tárgyává óhajtja tenni, és végre az összes államok képviselőit jövő hó 17-re hívta egybe.

Mi Nagyméltóságodnak attól az intézkedésétől, hogy a természetvédelem érdekében országos bizottságot alakítana, annak folyamán természetvédő területeket létesítene, igen nagy horderejű hatást várunk, nemcsak a természetvédelem eszméjének országszerte való érvényesülésének szempontjából általában, de abból a szempontból is, hogy túlrealisztikus és hasznot hajhászó áramlataink közepette egy olyan ügy felkarolása és ápolása kerülne előtérbe, mely bizonyos ideális célokra irányul.

Mély tisztelettel maradunk

Budapest, 1913. október 6.

az Országos Állatvédő Egyesület nevében:

Fodor Árpád

áll. főgimn. tanár, főtítkár.

Máday Izidor

ny. min. tanácsos, elnök.

A Természettudományi Társulat és a természetvédelem.

Az előbbi felterjesztés másolatát megküldtük az Orsz. Magy. Gazd. Egyesületnek, Orsz. Erdészeti Egyesületnek, Orsz. Kertészeti Egyesületnek, Kir. Magy. Természettud. Társulatnak, Magy. Földrajzi Társaságnak és a Magy. Ornith. Központnak azzal a kéréssel, hogy ezen törekvésünket támogassák. A Kir. Magy. Természettud. Társulat erre a következő választatot küldte:

171/1913.

Méltóságos Elnök úr! Az Országos Állatvédő Egyesületnek f. é. október 6-án 2235 sz. a. kelt átiratára válaszolva, őszinte örömmel nyilváníthatjuk a felett, hogy az Országos Állatvédő Egyesület figyelmét kiterjesztette az annyira fontos természetvédelemre is. Társulatunk, karöltve a Magyarhoni Földtani Társaság és a Magyar Földrajzi Társaság választmányával, a természettudományi tekintetben értékes tárgyak megmentése ügyében már többször intézett fölterjesztést mind a földmivelésügyi-, mind a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz. Társulatunk még tovább ment, mikor mozgalmat indított meg az iránt is, hogy egy nemzeti parkot létesítsünk. Már bizalmas tárgyalások folytak, mikor a nagyközönség tájékoztatása céljából a Természettudományi Közlönynek 1912. január 15-iki füzetében „A természet védelme és a nemzeti parkok” című közleményt kiadtuk. Sajnos, törekvéseinknek eddig nem nagy sikere volt. Hisszük, hogy a természetvédelem végre mégis megvalósul, ha szükségességét minél szélesebb körben emlegetik és sürgetik. Az Országos Állatvédő Egyesület mozgalmát rokonszenvvel fogadjuk; ha ezt nem tennők, következetlenek volnánk önmagunkhoz. Kelt Budapesten, 1913. okt. 18-án. Kiváló tisztelettel dr. Ilosvay Lajos m. kir. udvari tanácsos, titkár, dr. Entz Géza m. kir. udvari tanácsos, elnök.

A természetvédő területek.

A természetvédő területek mai helyzetével foglalkozik E. Haubenreicher, a Hamburger Nachrichten-ben. Mint tényt állapítja meg, hogy a latin népek nemcsak hogy semmit sem tesznek az ügy érdekében, sőt az első helyen állanak a tömeges madárirtás terén. Hogy Provence nem oly hirhedt, mint Olaszország, azt csak annak köszönheti, hogy arrafelé ritkán fordul meg idegen. Bár Franciaország, mely nemrég részesített egy nemzetközi ornithologiai kongresszust abban a kegyben, hogy Párisban ülésezni engedte, amelyen egy francia vetített képekkel előadást is tartott — írja epésen a német író —, azért a nemzet virága mégis egész éven át üldözi a Szajnatorkolatban a legkönnyebb motorcsolnakokon, kacságyúval a kacsákat, bár a megengedett vadászat március 31-ikével véget ér. A La-Manche csatornában a kormoránt fészken lövik. Trouvilleben csak akkor előkelő a fürdő-

vendég, ha már egy csomó nevető sirályt lepuffantott. Sarasin a „Chasseur Francais”-ból egy ilyen vendég lövölisztáját közli: 142 görény, 53 pele, 34 sündisznó, 163 bagoly, 15 bussard, 44 ölyv, 3 zöldharkály, 15 vízi kigyó. „Mért nem gondolt ez a francia Nimród a gilisztára is, az igazán rejtély.” Ha még a mindinkább terjedő bikaviadalokra gondolunk, megállapítható, hogy a „grande nation”-tól a természetvédelem terén nem sokat lehet várni.

Szerző majd beszámol 18 német természetvédelmi terület elismerésére méltó működéséről, a tengeri madarak védelme terén. A szárazföldi parkokról nem tesz említést (Luneburger Heide, Taunus).

Elismeréssel adózik Dánia 2 állami természetvédő területének, melyet már régebben állítottak fel a Skagerak és Kattegat szigetein, ahol most már hemzseg a legkülönbözőbb madár. Tarör szigeteken a rablósirályt részesítik védelemben. Sajnálattal állapítja meg azonban a szerző, hogy az északi sark állatvilágát Islandon és a Spitzbergákon a teljes kipusztulás veszélye fenyegeti a turisták gyilkolási dühe miatt. Anglia és Hollandia tengerpartjaikon, hozzáférhetetlen helyeken, illetőleg a Zuider-tó egyik részét: Naardeni tengert rendezték be természetvédő területnek és fizetett örökkel akadályozzák meg a vadászatot és tojásszedést.

Svájcban a természetvédő egyesület eddig egy 90 km²-nyi területet bérel az alsó Engadinban.

Magyarországon nem dicsekedhetünk eddig egyetlen természetvédő területtel sem. Sőt Schenk Jakab szerint a Duna és Tisza mentén Belgrádig a rohamosan haladó ármentesítés miatt minden kócsag-telep megsemmisítettnek tekinthető és mentőakciónak szó sem lehet többé! A balatoni Nagy-Berek közeli lecsapolása révén a balatoni madárvilág is kipusztulásnak néz elébe. Hires hód-telepeink szintén mind elpusztultak. Az utolsó erdélyi bölényt 1802-ben lötték agyon. A tiszafának alig 1—2 példánya található régi udvarházakban. Itt az ideje tehát, hogy a földmivelési miniszter kezdeményezése alapján hazánk természeti emlékei védelme kapcsán kipusztulóban levő állatfajaink számára rezervatiónak hasítsanak ki, hiszen területben nem szűkölködünk.

A jelenlegi trónörökös már eddig is természetvédő terület gyanánt őrizteti Obdeszku Bar nevű Szávamelléki mocsarát.

A székesfehérvári állat- és madárvédő egyesület a Velencei-tó felét óhajtja rezervationak kijelöltetni. Ezirányú megkeresését az O. Á. V. E. pártolólag terjesztette fel a földmivelésügyi miniszterhez. (960/1913.)

Természettudósok bécsi kongresszusa.

Ez a kongresszus, mely szeptember hóban tartott számos magyar tudós részvételével, több oly tárgyra terjedt ki, mely reánk nézve érdekel bir.

Nevezetesen több előadás a természetvédelem kérdését tárgyalta és ebben az irányban nemzetközi akciót szorgalmazott.

Az idevágó előadások között kimagasló volt Schilling tanár, a hírneves Afrika-utazó előadása, akinek az afrikai állatvilág tanulmányozása körül tanúsított nagy bátorsága, kitűnő leírásai és életveszéllyel járó fényképfelvételei általánosan ismeretesek.

Schilling tanár már előbbi években tartott Bécsben előadást, melyben utalt arra, hogy egyes állatfajok pusztulóban vannak. Schilling tanár most azt fejtegette, hogy az akkor ecsetelt kedvezőtlen viszonyok azóta kiélesedtek. Az előadó ezért azt indítványozta, hogy Afrikának illető területei, a ragadozók kivételével, zár alá helyeztessenek. Északamerikában ezidőszert egy törvény alkotását tervezik, mely madárhulláknak és tollaknak bevitelét egyáltalában tiltaná; természetesen nem érintvén a szelid szárnyasokat. Ez a tilalom kivált Mexikó és Délamerika ellen irányulna, ahol bizonyos értékes madárfajok pusztulóban vannak. Előadó sajnálattal említi fel, hogy Németország kereskedelmi szempontokból ezen rendszabály ellen tiltakozott. De előadó annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a civilizált államok mihamarább kénytelenek lesznek a madárvilág megvédése érdekében nemzetközi egyezményt alkotni. Valószínű, hogy Nagybritannia követni fogja Északamerika példáját. Ausztrália máris rendelkezik hasonló tiltó rendszabályokkal.

Előadó felemlíti, hogy a madárkereskedésben érdekeltek körök terjesztik azt az eszmét, hogy paradicsommadarak és nemeskócsag tenyésztésével a pusztuló fajok fenntarthatók lennének. Schilling tanár határozottan tagadja, hogy e fajok tenyésztése gyakorlatilag kivethető lenne.

Egyesületi és szövetségi hírek.

Az Országos Állatvédő Egyesület köréből.

A földművelésügyi miniszter úr eléje terjesztett évkönyvünket tudomásul vette és eredményes munkálkodásunkért elismerését fejezte ki. (2393.)

Elnökünk arcképe egy amerikai szaklapban. Az O. Á. V. E. és a M. Á. V. E. Sz. elnöke, marosi Máday Izidor ny. min. tanácsos, szoros összeköttetésben van a külföldi állatvédelem vezérférfiaival. Így különösen sűrű baráti levelezést folytat a newyorki Stillmann O. Vilmos dr.-ral, a The American Humane Association elnökével és a The National Humane Review kiadójával. A Russel Sage asszonynak küldött elismerésünk ügyén kívül augusztusi számunk vezércikke is mutatja ezt az üdvös összeköttetést. Az említett angol gyermek- és természetvédelmi humánus szaklap, októberi száma elnökünk igen jól sikerült arcképét közli elismerő sorok kíséretében.

Kegyeletünk. Halottak napján, mint minden évben, úgy az idén is koszorukat helyeztél el az Orsz. Állatvédő Egyesület elhunyt jöltevőinek és pedig Röck Szilárdnak, Etlényi Lajosnak, Szeiff Bertának és Matildnak, Szeiff Józsefnek és nejének sírjára.

Az államrendőrség főkapitánya és az O. Á. V. E.

Egy székesfővárosi napilapban névaláírással egy panaszos közlemény jelent meg, mely szerint egy állatkínzás alkalmából a közbelépő panaszost az állatkínzó kocsis sértő szavakkal illette, a jelenvolt rendőr pedig ezt szó nélkül tűrte. Hogy a közönség ebből a közleményből arra a — szerencsére — hamis következtetésre ne jusson, mintha a rendőrség közegei az állatvédők törekvéseit nem támogatnák, az O. Á. V. E. kutatta a közlemény íróját és midőn az erre irányuló lépések eredményre nem vezettek, a rendőrség főkapitányához fordult a további nyomozás érdekében. A rendőrség főkapitányának október 11-én, 10737. sz. a kelt kimerítő értesítéséből kitént, hogy a nyomozás itt sem vezetett eredményre. A főkapitányi iratnak az O. Á. V. E.-t kitüntető végzavait igen nagy elégtétellel és köszönettel idézzük: „Biztosíthatom a tek. Elnökséget, hogy az Egyesület nemes intencióit a vezetésem alatt álló budapesti m. kir. államrendőrség minden tagja tiszteletben tartja és az Egyesület tagjait nemes munkájukban a jövőben is mindenkor készséggel támogatni fogja.” (2267.)

Állatkínzás és madárüldözés. A kézdívasárhelyi botrányos lókinzásról, melynek híre a székesfővárosi napilapjaiban is helyet talált, ezen rovat alatt említést tettünk. A rendőrfőkapitány által I. fokban hozott ítélet ellen a tettes büntetésének súlyosbitása érdekében felebbezésel éltünk Háromszék megye alispánjához, aki az O. Á. V. E. indokainak méltánylásával az első ízben kirótt pénzbírságon felül 3 napi elzárásban marasztalta el a tettest. (2253.)

A máriaremetei erdőben történt madárüldözést panasozt el egy névtelen levélíró az O. Á. V. E.-nek. Az illetékes szolgabíró a szükséges intézkedések érdekében megkereste az O. Á. V. E. (2300/913.)

Szombathelyen a Vasvármegye c. lap közlése szerint Nagy Sándor postakocsi ellen a rendőrség állatkínzás miatt eljárást indított. Az O. Á. V. E. a szombathelyi állatvédő egyesületet megkereste, hogy az eljárás iránt érdeklődjék és ennek eredményét közölje. Az O. Á. V. E. megjegyezte még, hogy ha tényleg — mint a közlemény említi — a véresre vert ló öreg és beteges volt, akkor az eljárás a ló tulajdonosára is kiterjesztendő. (2310.)

Nógrádverőcéről S. F. államvasuti tisztviselő és az O. Á. V. E. megbízottja felháborító állatkínzásról tett jelentést. Egy erősen megrakott bútorszállító szekér, melyet 4 ló Kelenföldről egyfolytában vontatott Nógrádverőcég, itt megakadt, mert az amugy is gyenge lovak a túlnagy terhet nem bírták. A panaszos a kocsisok kiáltozására s az ostor csattogása által lett figyelmessé, elfogat alkalmazását követelte, ami meg is történt és a hat ló is csak erőköddéssel vontatta tovább a nagy szekeret. Panaszos a csendőrséget is segítségül hívta. Az O. Á. V. E. a levélben foglalt adatokat nyomozás útján kiegészítette és a rétsági főszolgabíróhoz fordult, hogy a szekér tulajdonosa, a 4 ló két tulajdonosa és a kocsisok ellen a törvény értelmében az eljárást indítsa meg. (2187/913.)

Szombathelyen a Vasvármegye c. lap szerint megbotránkoztató állatkínzást követett el Hajba József

kocsis, ki ellen a rendőrség eljárást indított. Az O. Á. V. E. a rendőrkapitánysághoz fordult, hogy az eljárás eredményéről értesüljön. (2396.)

Besztercén tapasztalt madárüldözés következtében az O. Á. V. E. Beszterce-Naszód vm. alispánjához fordult orvoslás végett, aki ebből folyólag külön rendeletet intézett e vármegye valamennyi főszolgabírájához és rendőrkapitányához. (2417.)

Beszterce. A besenyői járás főszolgabírája 2171. sz. megkeresésünkre arról értesít bennünket, hogy járása területén az éneklő madarak pusztítása nem divik és így a pusztításra vonatkozó értesítés félreértésből származván, a valóságnak nem felel meg.

Kassa. A Kassai Hírlap szept. 21-én közölte, hogy egy nő állatkínzást követett el egy elgyengült lovon és hogy a hatóság megbünteti az illetőt. Az O. Á. V. E. írt a kassai állatvédő egyesületnek, hogy érdeklődjék az ügy iránt és értesítse a központot az eredményről. (2105.)

A szövetséges egyesületek köréből.

A Kassai Állatvédő Egyesület megküldötte összes tagjainak a tagsági igazolványokat, melyek a megbízottak igazolványához hasonlóan a rendőrfőkapitány pecsétjével és aláírásával állatkínzások esetében közbelépésre jogosítják föl tulajdonosaikat. — A debreceni fészekodugyártól a M. K. Ornithológiai Központ rendelkezése folytán (20 drb A) és 40 drb B) mintájú fészekodut, 4 drb galambdúccetetőt és 20 kg. madárkalácsot kapott az egyesület. — Dr. Vargóczy János és Fertály József áll. elemi iskolai igazgatók tanintézetekben fegyelmi szabályokat függesztettek ki, melyeknek 5. §-a: „Nem szabad az állatokat bántalmazni.“ — Ravasz István titkár felolvasást tartott a Ferenc József-téri áll. elemi iskola tantestületének a madarak és fák napjának előkészítéséről és az Orsz. Ifj. Madárvédő Liga szervezéséről. — A Gyermeknaptár terjesztése érdekében felhívást intézett az egyesület a helybeli iskolákhoz és szerkesztőségekhez.

A „Felsőmagyarország“ a Kassai Állatvédő Egyesület elnökségének és Váczy József rendőrfőkapitányának nyilatkozatait közli, melyek önérzetesen utasítják vissza a „Madárvédelem“ című méltatlan támadást. Erről megemlékeztünk az Állatvédelem szeptemberi számában.

A Felvidéki Ujság közli a következő felhívást:

Az egyesület elnöksége az egyes állat- s természetbarátoktól hozzá érkezett azon panaszok alapján, hogy a házi szárnyasokat a piacról ismét többen összekötött lábakkal, fejfel lefelé csüngve cipelik; hogy egyesek az igásállatokat, különösen a lovakat a homok s az építkezési törmelék fuvarozásnál sokszor mértéken túl terhelik s ütlegetik, olykor pedig kiéhezett s megsántult állatokkal dolgoztatnak, valamint hogy úgy a csintalan gyerekek, mint a durva lelkületű felnőttek a Széchenyi-liget s más közterület bokrait és fáit rongálják: tisztelttel kéri föl az egyesület tagjait, hogy a városi rendőrfőkapitány által is aláírt s lebélyegzett tagsági igazolványuk birtokában szíveskedjenek jóindu-

latu fölvilágosítással, szükség esetén az egyesület vezetőségéhez vagy a rendőrhatalomhoz való följelentéssel ezen panaszolt állatkínzások s növényrongálások megszüntetése érdekében közreműködni.

A kassai lapok állatvédelmi közleményei. A kassai lapok nagyjából aláírás nélkül, vagy álnévvel szakszerű cikkeket közölnek a Kassai Állatvédő Egyesület derék munkásaitól. A *Felvidéki Ujság* a fenti közleményen kívül még három felhívást közöl a téli madár- etetés, a régi fészekodvak helyreállítása s újak kifüggesztése és a Gyermeknaptár érdekében. Az első cikk írja, Madárbarát, arra hívta fel a szülőket és tanfőfiakat, hogy buzdítsák a gyermekeket a magvak összegyűjtésére és megőrzésére, hogy szükség idején etethessék a madarakat. Ugyanez a lap vezércikket közöl „Állatbiztosítás szövetségi alapon“ címen, kiterjeszkedve azon jó hatásra, melyet ezen intézmény az állatvédelemre gyakorol.

Az *Abauj-Kassai Közlöny* „Az állatvédelem ügye“ cím alatt részletes cikkben ismerteti a kassai egyesület működését az O. Á. V. E. és a szövetség évkönyvének megjelenése alkalmával. Közül ezenkívül időszzerű tanácsokat a fészekodvak kifüggesztését illetőleg, közre ad egy cikket a verebek irtásáról és „Hires kutyák“ címen dr. Schranka Ede Mária német író könyvét ismerteti.

A *Kassai Ujság* a Gyermeknaptárt ismerteti és melegen ajánlja a közönségnek.

A pozsonyi állatvédő egyesület okt. 21-én értekezletet tartott, melynek főtárgya a zord téli időszakra való készülődés volt. Hornyánszky Aladár tanár elnöklete alatt jelen voltak: Beraun Mária, Bittó Miklós, dr. Falb Virgil, Györik Márton tanár, Barbier-Kiesling Hanna, dr. Kováts Lajos, Krammer J. igazgató, Krpata Tivadar, Odeschalch Valeria hercegnő, Schmidl Ferenc, Siegert Rudolf, Weiss Ede, Cerboni Olga, tábornok neje. Az elnök meleg elismerő szavakkal emlékezett meg több egyesületi tag buzgó működéséről, ezek: Beraun Mária, Baan Józsefné, Barbier-Kiesling Hanna, Siegert Rudolf, Jelinek Alajos, Krpata Tivadar, Weiss Ede. Köszönetet szavazott Becker helypénzszedőnek, aki a szárnyas baromfi- piacon az állatvédelem érdekében előzékenységet tanúsít. Az egyesület titkára az egyesület működéséről tett jelentést. Augusztus hóban 10.000 röpiratot osztottak szét. Az értekezlet figyelmébe ajánlotta az érdekelteknek, hogy a lovakat meleg takarókkal és kellő vasalással lássák el, és hogy a madarak téli etetéséről gondoskodjanak. Elismeréssel említették még, hogy Odeschalch hercegnő a kalitkákban tartott énekes madarakat összevásárolgatta és szabadon bocsátja.

A pozsonyi állatvédő egyesület körében panaszt emeltek a szárnyas baromfi-val való bánásmód ellen. Az egyesület ügybuzgó titkára dr. Kováts Lajos, Dunrák Károly vásárigazgató és az egyesület három tagjának kíséretében a tyukpiacon helyszíni szemlét tartott. Ez alkalommal megállapították, hogy a tyukpiacon kifogástalan rend és tisztaság uralkodik. A ketrecek nem voltak túlzusofolva, a baromfiak itallal, étellel és szalmával bőven el voltak látva. Az elárusítók a baromfiakat helyesen tartották, vagyis vízszintesen, nem fejfel lefelé.

A vásárigazgató maga is állatbarát és ennek megfelelően utasítja közegeit. A tyukpiacon uralkodó kedvező állapotok annak is tulajdoníthatók, hogy az egyesület több tagja sűrűn megfordul a helyszínen és örködik az állatok kíméletes kezelése felett. Az egyesület érdekes titkára ismételve ezer és ezer nyomtatványban figyelmezteti a közönséget a szárnyasokkal való kíméletes bánásmódra.

A pozsonyi állatvédő egyesület titkára közölte azt a rendőrségi tárgyalást, mely az augusztus hónapban felmerült botrányos állatkinzás tárgyában tartatott. Mint panaszos a „Westungarischer Grenzbote“ szerint az állatvédő egyesület titkára szerepelt. A tettet 6 napi elzárásra ítélték. Ez alkalomból a nevezett lap szóvá teszi azt a régi bajt, hogy kocsisokként 14—16 éves gyermekeket alkalmaznak, akik járatlanságukkal, lehet mondani, a közbiztonságot veszélyeztetik, és akikre értékes állatokat bízni egyáltalában nem kellene.

A Miskolci Állatvédő Egyesület felhívást bocsátott ki az elemi iskolák igazgatóságaihoz a Madárvédő Liga, Gyermeknaptár és téli madáretetés érdekében. Egyúttal felajánlotta az egyesület, hogy vetített képekkel előadásokat tart az iskolákban. Az egyesület buzgó titkára, Koncs Sándor tanár a Miskolci Naplóban ismerteti Csörgy Titusz nyomán a szőlőmoly és szőlőilonca ellen a madárvédelem terén tehető intézkedéseket. A közlemény felhívja a közönség figyelmét arra, hogy a cinegékét kímélje és szaporítsa és felajánlja az egyesület közreműködését, nevezetesen fészekodvoknak és etetőknek gyári áron való átengedését. (2312/1913.)

A Hont vármegyei Állatvédő Egyesület elnöke, Draskóczy Jenő kir. műszaki tanácsos felhívást közöl járási állatvédő egyesületek alakítása érdekében. Hont vármegye kir. tanfelügyelője sáros-vármegyei kartársát követve körrendeletet intézett tanítóságához a Honti Tanügyben, az állatvédelem eszméjének és gyakorlatának terjesztése érdekében.

A M. K. Ornith. Központ értesítése szerint az egyesület 100 darab fészekodut kapott a földművelésügyi minisztertől. (2390/1913.)

A Temesvári Állatvédő Egyesület október hó 31-én választmányi gyűlést tartott rétháti Kovácsics Gyula elnöklete alatt. Bodrossi Lajos titkár jelentést tett az ügymenetről, melynek kiemelkedőbb mozzanatait alábbiakban ismertetjük. Az egyesület a temesvári és temesvármegyei szabadoktatásügyi bizottság keretében az 1913/14. év folyamán előadások sorozatát rendezti az alább következő programmal. Ezen előadásorozat, mely az értelmiség tájékoztatására és megnyerésére irányul s egyúttal az ifjúságot is bevonni kívánja, remélhetőleg nagy szolgálatot fog tenni az állatvédelmi eszmék terjedésének. — A temesvári iskolák slöydmunkálatai által készített etetők és fészkelődozuk magánkertekben és iskolákban nyertek elhelyezést. — A temesvári csendőrszárnyparancsnokságnál feljelentést tett az egyesület egy ismeretlen tesöldi lakos ellen madárpusztítás miatt. A csendőrszárnyparancsnokságtól alig két hét múlva kapott értesítés szerint sikerült két tesöldi madárfogódóst kinyomoznia, a náluk talált énekesmadarakat szabadon bocsátották, a fogásra használt szerszámokat

elkobozták és bűnjelként a községi előljáráságnak átadták, a tetteseket az illetékes szolgabirosnál feljelentették. A választmány a csendőrszárnyparancsnokságnak hathatós intézkedéseiről köszönetét fejezte ki. — Végül intézkedés történt özv. Petrovics Emilia (az egyesület jótévedője) sirjának halottak napján történendő kivilágítása és megkoszorúzása iránt. (2458/1913.)

A Temesvári Állatvédő Egyesület 1913/14. évi ismeretterjesztő előadásainak programja: 1. 1913. nov. 14. Fucsek Sándor, tanító: Az ember és az állat. 2. Nov. 28. Mező Dániel, tanító: Hasznos állataink: I. Emlősök és madarak. 3. Dec. 12. Fussel Gáspár, tanító: Hasznos állataink: II. Alsóbbrendű gerincesek és gerinctelenek. 4. 1914. jan. 16. Lomoschitz József, polg. iskolai tanár: A természet védelme. 5. Január 31. Fodor Árpád, áll. főgimn. tanár, az O. Á. V. E. főtitkára (Budapest): Az ifjúság és az állatvédelem. 6. Febr. 14. Csörgy Titus, Magy. Ornith. Központ titkára (Budapest): Gyakorlati madárvédelem. 7. Febr. 27. Bodrossi Lajos, áll. főgimn. tanár: Temesvár parkváros. (2282/1913.)

Szeged és Vidéke Állatvédő Egyesületnek titkára, Lantos Béla vár. törvényhat. biz. tag megkeresésünkre ismételten indítványt fog beadni a város közgyűlésén a Temesvári-körút közevése tárgyában. A körúton oly nagy a sár, hogy a közlekedés majdnem lehetetlen és a Szegedi Napló „Hatósági állatkinzás“ címen hívta fel az ügyre az állatvédők figyelmét.

HIREK.

Halálozás. Egyesületünk alelnökét, dr. Lendl Adolf műegyetemi tanár, állatkerti igazgatót súlyos gyász érte. Édesatyja, dr. Lendl György Temes megye nyugalmazott tb. főorvosa, aki a 48-as szabadságharcot mint honvédorvos küzdölte végig, nov. 3-án 94 éves korában Karánsebesen elhunyt. Az O. Á. V. E. meglehangú iratban fejezte ki részvétét.

Elismerés egy tanítónak. Szeptemberi számunkban ismertettük Bánó Antal csongrádi belterületi áll. el. isk. tanítónak madárvédelmi működését. F. hó 2-án arról értesítette az O. Á. V. E.-t Csongrád vármegye kir. tanfelügyelőse, hogy ügybuzgó tevékenységéért ünneplés formában fejezte ki a felsőbb hatóság buzdító elismerését a derék tanférfinak. Az igazgató a tantesületi ülésen hirdette ki a kir. tanfelügyelőség rendeletét és azt jegyzőkönyvbe foglalta a tantesület.

A szerencsétlen galamblovészetek mániája, úgy látszik, növekedőben van Magyarországon, vagy pedig folyton erősödő vidéki összeköttetéseinknek és hirszolgalatunknak tulajdonítható, hogy több és több galamblovészetről nyerünk tudomást. A Zombor és Vidéke szerint Zomborban a bácskai galamblovő egyesület tartott galamblovészetet. A Vasvármegye c. lap szerint Vas és Zalamegye ifjúsága és legelőkelőbb családjai egyesültek, hogy mindkét vármegyében felváltva galamblovő versenyeket rendezzenek.

Csak nagy sajnálattal állapíthatjuk meg e tényeket és azt kérdezzük, hogy mindama társadalmi érdek,

mely az ilyen időtöltésekhez fűződik, nem elégíthető-e ki akkor is, ha nem élő, hanem cserép-galambokra lövöldöznek. Hogy a sportnak érdeke cserép-galambokkal épen úgy elérhető, mint az élőgalambokkal, az már nem is lehet kérdés tárgya. (2224, 2217, 2107.)

Madárüldözés a Rábaközön. A Rábaközi Közlöny okt. 23-iki száma szerint az iskolákban kellőképen tanítják a gyermekeknek a madárvédelmet. Iskolán kívül azonban folyton találkozik madárüldöző. Így a minap is egy ilyen lövöldözőtől a csendőrség elkobozta flóbert fegyverét. (2401/1913.)

Madárvédelem Kolozsvárott. A „Kolozsvári Ujság“ okt. 8-iki száma szerint a város parkjaiban és ligeteiben a madárvédelmet felkarolni óhajtván, a m. kir. ornithologiai központhoz fordult, honnan Csörgey Titusz titkár ment ki a helyszínére. Beható helyszíni szemle után a titkár megadta a fészekodvak és madáretetők hol, miként való felállítására nézve a szükséges útmutatásokat és kilátásba helyezte, hogy odvakat és madáreteteket a földmivelésügyi miniszter fog adományozni. (2311/1913.)

A kaposvári alakulás. Hortobágyi Ágost kir. s. tanfelügyelő arról értesít bennünket, hogy Ráday Gyula felsőkereskedelmi iskolai igazgatóval karöltve működik a kaposvári állatvédő egyesület megalakítása érdekében. Mindkét tanférfiu régi munkatársunk. Ráday Gyula alakította szombathelyi, Hortobágyi Ágost pedig trencsényi egyesületünket.

A szolnoki alakulás. A Tiszavidéki Ujság szerint Csanády Aurél gazdasági felügyelő Horváth Albert polgármesterrel egyetértve legközelebb megalapítja a szolnoki állatvédő egyesületet. A Tiszavidéki Ujság buzgón felkarolta az ügyet.

A besztercebányai alakulás. A Besztercebányai Hirlap szerint Hollady Nándor rendőrfőkapitány áll a mozgalom élén. Az egyesület védnökéül Kürthy Lajos báró cs. és kir. kamarás, főispánt, elnökéül pedig Csesznák Gyula kir. tanácsos, polgármestert fogják felkérni.

A munkácsi alakulás. Ferstl Hugó főkönyvelő fáradzik az egyesület alakítása körül Munkácson. Papp Antal g. kath. püspököt is felkértük a mozgalom támogatására.

Magyaróvárrott a „Moson vármegye“ okt. 23-iki számában „A madarak védelme“ című cikk felhívja a közönség figyelmét a téli madárvédelemre és egyúttal követendő például hozza fel Püski községet, hol már évek óta etetik a madarakat és odukat helyeznek ki. Az O. Á. V. E. e. cikkkel kapcsolatban állatvédő egyesület alakítására kérte föl a „Moson vármegye“ szerkesztőségét.

Palánkán a „Bácskai Hírek“ okt. 12-iki száma „Állatvédelem és gyermekvédelem“ című jeles vezércikket közöl, mely ügyesen mutatja ki a humanizmus e két útjának találkozását. A cikkből — sajnos — csak a következő néhány sort közölhetjük: „A gyakori lökés az állat- és madárvédelem ügyének megnyerni, a közönségben általában a természetvédelem iránt rokonszenvet ébreszteni; méltóztassék becses lapjában odahatni, hogy a természetbarátok és állatvédők, állat- és madárvédő egyesületek alakítása útján együttműködés céljából tömörítenek. Nagy hálára kötelezzen bennünket a t. Szerkesztő Úr, ha b. lapjának ama számaiból, melyekben az állatvédelem bármely ágazatát érintő közlemények foglaltatnak, egy-egy példányt egyesületünknek megküldeni kegyeskednék. Az ily közlemények nálunk rendszerint hivatalos eljárás tár-

mekvédelmi intézmények nyújtanak. Ők tehát sohasem emelkedve ki a nem velük született, hanem hozzájuk tapadt durvaságból, ezen durvaságot beviszik családjuk körébe, ahol is az még fokozva a szesz ital mérték-telen élvezete által, maradandó hatással van hitves-társra és gyermekekre. Ily nagy durvaság egyetlen ellenszere a már az állat iránt érzett gyengédség, amiből azután mintegy mindent melegítő s bevilágító nappal kisugárzik minden más nemés érzelem.“ E cikkkel kapcsolatban állatvédő egyesület alakítására kértük fel a szerkesztőséget.

A Veszprémben megjelenő „Népakarat“ felhívta a közönséget, hogy ha állatkinzást tapasztal, figyelmeztesse arra a legközelebbi rendőrt.

IRODALOM.

Madárvédelem a kertben. Írta Csörgey Titus, a M. Kir. Ornithologia Központ titkára. Megjelent a m. kir. földmivelésügyi miniszter kiadványainak sorában. A madárvédelem népszerűsítésének, terjesztésének egy újabb eszköze ez a kedves füzet, mely 18 szép képpel és vonzó előadásával meg is fog felelni hivatásának. Az Országos Állatvédő Egyesületnek 2000 példányt ajándékozott e kiadványából a m. kir. földmivelésügyi miniszter. Minden szövetséges egyesületünknek 20 példányt küldtünk a kedves ajándékból. Ha valamelyik társ egyesületünk kíván még a kiadványból, írja meg az elnökségnek, a példányszám megjelölésével.

Az Országos Állatvédő Egyesület körlevele a vidéki lapszerkesztőségekhez: 1620/1913. Igen tisztelt Szerkesztő Úr! Az a meggyőződésünk, hogy a vidéki sajtó minden egyes szerve főfeladatának ismeri, hogy közönségének minden rétegében a szép és jó iránt való érzéket ébressze és erősítse, egy szóval: terjessze a civilizációt. Ennek a civilizációnak ma már minden művelt államban egyik követelménye az állatvédelem, melynek közigazgatási hasznánál jóval nagyobb az a hatalmas ethikai befolyás, melyet a tömegek érzületének szelidítésére gyakorol. Ennek a népnevelő irányt követő állatvédő eszmének országszerte való propagálása kezezi az Országos Állatvédő Egyesület legfőbb misszióját. Ennek a misszióknak szives támogatására kérjük fel t. Szerkesztő Urat. Nevezetesen kérjük: hogy becses lapjában hozza nyilvánosságra és állandóan ostorozza a felmerülő állatkinzásokat és madárüldözéseket; sziveskedjék becses lapja olvasóit az állatvédelem ügyének megnyerni, a közönségben általában a természetvédelem iránt rokonszenvet ébreszteni; méltóztassék becses lapjában odahatni, hogy a természetbarátok és állatvédők, állat- és madárvédő egyesületek alakítása útján együttműködés céljából tömörítenek. Nagy hálára kötelezzen bennünket a t. Szerkesztő Úr, ha b. lapjának ama számaiból, melyekben az állatvédelem bármely ágazatát érintő közlemények foglaltatnak, egy-egy példányt egyesületünknek megküldeni kegyeskednék. Az ily közlemények nálunk rendszerint hivatalos eljárás tár-

gyát képezik, vagy hivatalos közlönyünkben említetnek meg. E közlönyünknek, az „Állatvédelem“ című havi folyóiratnak, tiszteletpéldányát kívánatra szívesen bocsátjuk a t. Szerkesztő Úr rendelkezésére anélkül, hogy becses lapja cserepéldányára igényt tartanánk. Felkérjük t. Szerkesztő Urat, hogy jelen megkeresésünket teljes rokonszenvére méltatni kegyes legyen. Kiváló tisztelettel — Budapest, 1913. október 2. — *Fodor Árpád* áll. főgimn. tanár, főtítkár, *Máday Izidor* ny. min. tanácsos, elnök.

A vidéki sajtó rokonszenvenvel és jóakarattal fogadta megkeresésünket, melyben törekvéseink támogatására kértük fel a lapokat. Akárhány egész terjedelmében közölte köriratunkat és a közönség jóindulatát kérte ki az állatvédelem számára. Számos lap külön levélben fordult hozzánk és igénybe vette azt az ajánlatunkat, hogy az Állatvédelem c. közlönyünket tiszteletpéldány gyanánt küldjük. E lapok a következők: Kis-Küküllő, Pápai Hírlap, Szinérváralja, Független Ujság (Zilah), Facsád és vidéke, Temesvári Hírlap, Rákos vidéke, Moson vármegye, Gödöllő és vidéke.

KÜLFÖLD.

Oktalan állatirtás. Természetvédelemlről ír és beszél a külföld, így Anglia. Mégis azt olvassuk, a dicséret és bámulat frázisaival felcifrálva, hogy egy angol vadász tizenegy év alatt Afrika belsejében 488 felnőtt elefántot ejtett el. Ennek a hősnek nevét nem közöljük, nehogy mi is terjesszük szomorú dicsőségét. (2220.)

Új madárfigyelő állomás létesült Algír közelében. Alapítója Carrière, tekintélyes ornithologus, aki két asszisztenssel működik. Ez a magánember áldozatkészségéből létesült állomás az első efajta intézet Afrika francia részében. Az állomás megfigyeléseiről rendszeres közleményeket fog közzétenni. (2323.)

Madárvédelem Amerikában. Az éneklő madarak védelme érdekében az Egyesült-Államok egész területére kiható új és szigorúbb törvény készül. Egyelőre a vámkezelési szabályokban kimondatott, hogy a strucc és a háziszárnyasok kivételével minden más madár tollának vagy hullájának bevitele tilos. Ezt a szabályt a vámközegek oly szigoruan hajtják végre, hogy az Európából hajón érkező nők kalapjairól a tiltott tollakat kímélet nélkül leszedik és elkobozzák. A nők nagy mozgalmat indítottak a madártollak viselése ellen és egy nagy szövetség már is érintkezésbe lépett Németország, Nagy-Britannia, Olasz- és Franciaország nőköreivel abból a célból, hogy a madártollak és hullák viseléséről lemondjanak. (2411/913.)

Természetvédelem a katonaság körében. Németországi lapok és folyóiratok hírei szerint a német hadsereg tulajdonát képező épületeken, ahol lehet, dísznövényeket alkalmaznak, a falakat felfutókkal díszítik, bokrokat és sövényeket ültetnek, mindezt abból a célból, hogy a legénységben a természetvédelem iránti érzéket ébresszék. (2407/913.)

TARTALOM: A földművelésügyi miniszter a budapesti rendőrfőkapitányhoz. — Kérelem az Országos Állatvédő Egyesület megbízottaihoz. — Felterjesztésünk a földművelésügyi miniszterhez természetvédő területek érdekében. — A Természettudományi Társulat és a természetvédelem. — A természetvédő területek. — Természettudósok bécsi kongresszusa. — *Egyesületi és szövetségi hírek:* Az Országos Állatvédő Egyesület köréből: A földművelésügyi miniszter úr. — Elnökünk arcképe egy amerikai szaklapban. — Kegyeletünk. — Az államrendőrség főkapitánya és az O. Á. V. E. — Állatkinzás és madárüldözés. — A szövetséges egyesületek köréből: A Kassai Állatvédő Egyesület. — A kassai lapok állatvédelmi közleményei. — A pozsonyi állatvédő egyesület. — A pozsonyi állatvédő egyesület körében. — A pozsonyi állatvédő egyesület. — A Miskolci Állatvédő Egyesület. — A Hont vármegyei Állatvédő Egyesület. — A temesvári Állatvédő Egyesület. — A Temesvári Állatvédő Egyesület. — Szeged és Vidéke Állatvédő Egyesület. — *Hírek:* Halálozás. — Elismerés egy tanítónak. — A szerencsétlen galamblovászatok. — Madárüldözés a Rábaközön. — Madárvédelem Kolozsvárott. — A kaposvári alakulás. — A szolnoki alakulás. — A besztercebányai alakulás. — A munkácsi alakulás. — Magyaróvárott. — Palánkán. — A Veszprémben. — *Irodalom:* Madárvédelem a kertben. — Az Országos Állatvédő Egyesület körlevele a vidéki lapszerkesztőségekhez. — A vidéki sajtó. — *Külföld:* Oktalan állatirtás. — Új madárfigyelő állomás. — Madárvédelem. — Természetvédelem a katonaság körében.

Szerkeszti FODOR ÁRPÁD áll. főgimn. tanár,
az O. Á. V. E. főtítkára, felelős szerkesztő.

Az Országos Állatvédő Egyesület

helyiségében

(Budapest IX., Ernő-utca 11—13) kaphatók:

MADAY IZIDOR. **Az Országos Állatvédő Egyesület huszonöt évi működése és az állatvédelmi törekvések Magyarországon.** Ára 1 kor.

Ugyanaz, német nyelven. Ára 1 kor.

MADAY-CERNEL. **Madárvédelmi törekvések Magyarországon.** Ára 3 kor.

Ugyanaz, német nyelven, 2 kor. 40 fill.

MONOSTORI KÁROLY. **Lógondozás.** Ára 60 fill.

K. NAGY SÁNDOR. **Az ember és a kutya. Védekezés a veszettség ellen.** 3-ik kiadás. Ára 1 kor.

K. NAGY SÁNDOR. **Ne bánts az állatot! A állatvédő törvények példákban.** 80 képpel. Ára 3 kor.

K. NAGY SÁNDOR. **Állatvédők törvénykönyve.** Az állatvédelemre vonatkozó összes törvények és rendeletek gyűjteménye. 4-ik bővített kiadás. Ára 2 kor.

SZ. NAGY SÁNDOR. **A latorcavölgyi pap.** Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 2 korona helyett 1 kor.

BENEDEK ELEK, TURI M. ISTVÁN, PÓSA LAJOS, FÖLDES GÉZA. **Elbeszélések az állatvilág köréből.** Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 2 kor. helyett 1 kor.

B. BÜTTNER LINA. **Szabadság földön, égen! Elbeszélés az ifjuság számára.** Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 3 kor. helyett 2 kor.

CERNEL ISTVÁN. **Az okszerű madárvédelem eszközei.** Ára 30 fill.

RÓNA JENŐ. **Állattani olvasókönyv. I. rész 3 kor., II. rész 3 kor. 50 fillér.**

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségébe tartozó egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk ..... fejében kapják .....

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“-NEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11-13. Telefon: József 6-70

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel ..... kérjük is .....

Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

Az Országos Állatvédő Egyesület

tagjainak szíves figyelmét felhívjuk lapunk mai mellékleteire.

Küldünk egy felhívást, melyben 1914. évi *Gyermeknaptárunkat ajánljuk, hogy abból minél többet rendeljenek.*

Küldünk egy utalványlapot, hogy azzal t. tagjaink a tagsági díjat az 1914. évre befizethessék.

Végre kérjük tisztelt tagjainkat, hogy jó ügyünknek minél több hívet, *de ki-ki legalább egy új tagot* toborozni sziveskedjék egyesületünknek.

Együttal kellemes karácsonyi ünnepeket kíván tisztelt tagjainak, szövetséges társesületeinek és az „Állatvédelem“ olvasóinak az

Országos Állatvédő Egyesület.

Az Országos Állatvédő Egyesület tisztelt nőtagjaihoz.

2631/1913.

A november hó 12-én tartott ülésen az egyesület válaszmánya egyhangulag kimondotta, hogy az egyesület megbizottainak sorába az egyesület nőtagjai közül jelentkezők is felvehetőek.

Mivel a „megbizott“-ak intézménye már mintegy egy év óta áll fenn, és annak lényege, céljai és működése iránt egyesületünk minden tagja az egyesületi közlöny, válaszmányi ülések és „megbizott“-ak értekezletei nyomán kellő tájékozottsággal bírhat, a további fejtegetéseket mellőzhetőnek tartjuk és felkérjük tisztelt nőtagjaink közül azokat, akik a megbizott tisztségre vállalkoznak, hogy mellékelt levelező lappal vagy levélben jelentkezni sziveskedjenek.

Egyelőre a „megbizottak“ működése csak arra terjedne ki, hogy minden állatkinzási esetben, vagy ha valamely állatot baleset ér, nyomban rendőri közeghez fordulnának és annak figyelmét a fennforgó esetre felhívják és megfelelő intézkedésre felkérnék.

Minden jelentkezés felett a válaszmány a jelentkezési lap beérkezését követő legközelebbi válaszmányi ülésen határoz.

Az Országos Állatvédő Egyesület nevében

Fodor Árpád s. k. marosi Máday Izidor s. k.
áll. főgimn. tanár, főtítkár. ny. min. tanácsos, elnök.

Madárvédő előadások vetített képekkel.

2431/1913.

Összes társesületeinknek tudomására hozzuk, hogy a m. kir. Ornithologiai Központ nagyérdemű igazgatója, Herman Ottó úr, kérésünkre késznek nyilatkozott arra, hogy azoknak az állatvédő egyesületeknek, melyek evégből megkereséssel hozzá fordulnak, vetített képekkel kísért madárvédő előadások rendezésére módot ad.

Nevezetesen határozott időre és esetleges kár megtérítésének kötelezettségét kikötvén, kölcsönképpen megküldi az egyesületeknek egy madárvédő előadás megtartásához szükséges vetítő képeket és a képek magyarázatát.

Budapest, 1913. november hó.

Országos Állatvédő Egyesület.

A Munkácsi Állatvédő Egyesület megalakulása.

Folyó hó 7-én folyt le nagy érdeklődés mellett a Munkácsi Állatvédő Egyesület alakuló közgyűlése a munkácsi városháza dísztermében.

Ferstl Hugó buzgóssága hozta létre az új szövetséges társat, mely egyelőre még csak ötven tagot számlál, de szép remények között bontotta ki vitorlát.